

Hur (o)lika är svenskan och somaliskan?

Morgan Nilsson

universitetslektor i slaviska språk
som forskar & undervisar i somaliska
vid Göteborgs universitet

Biskopsgårdens bibliotek
19 september 2018

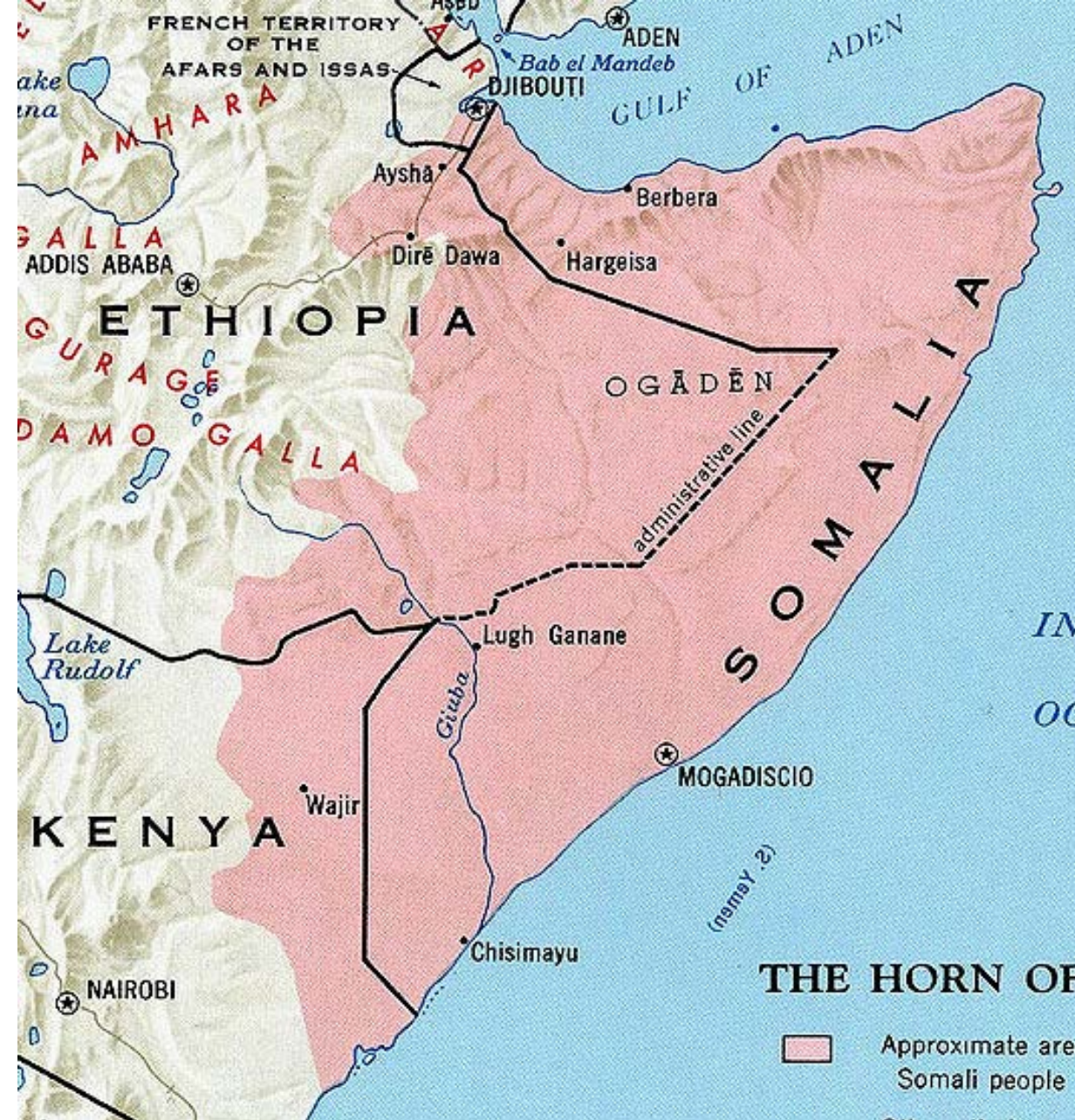
Lite om: Geografisk utbredning, Antal talare, Officiell status i olika länder, Användning i samhället, Standardisering, Regional variation, Dialekter, Ordböcker, Grammatikor, Korpusar, Äldsta texter, Skolböcker, Skrift, Osmania, Ljudförråd, Många vokaler, Ovanliga konsonanter, Ljudregler, Stavelsestruktur, Betoning, Ordförråd, Ordbildning, Sammansättning, Lånord, Ordklasser, Böjningsformer, Bestämd artikel, Lite kasus, Satsbyggnad, Ordföljd, Språkliga resurser, Bokförsäljning, Förlag, Bokmässor

Somaliskans utbredning

Somalia m. Puntland & Somaliland,
Djibouti (sydost),
Etiopien (öster + Addis Abeba),
Kenya (öster + Nairobi)
+ många i övriga världen

Ytan är c:a 1.100.000 km²

Ungefär som Sverige, Norge och
Finland tillsammans.

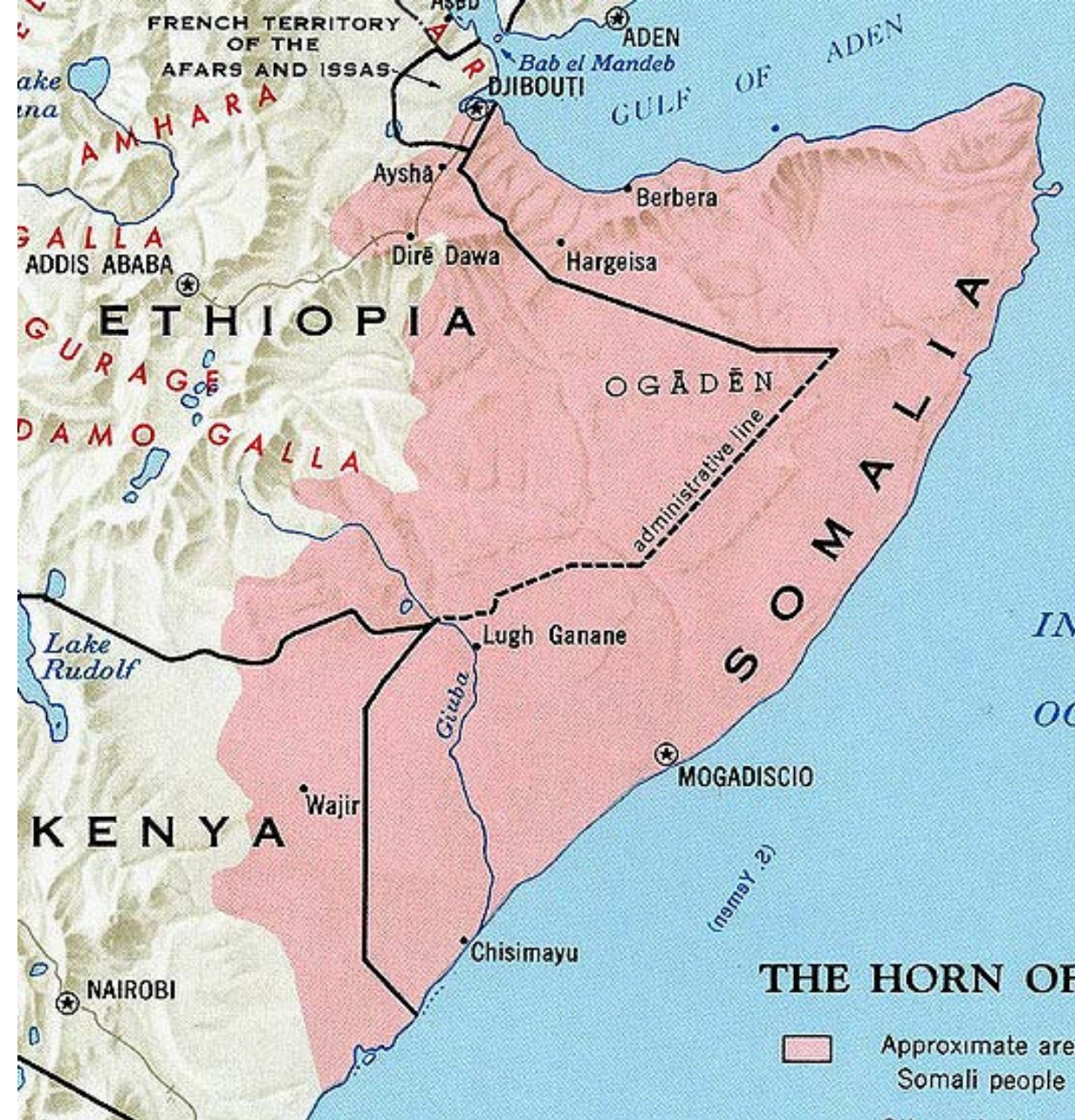
Somaliskans ställning

Somalia m. Puntland & Somaliland,
officiellt språk

Etiopien
officiellt språk för regionen

Djibouti
talspråk
officiella: franska, arabiska

Kenya
talspråk
officiella: engelska, swahili

Somaliskan i skolan

Somalia m. Puntland & Somaliland
engelska, arabiska, somaliska

Etiopien

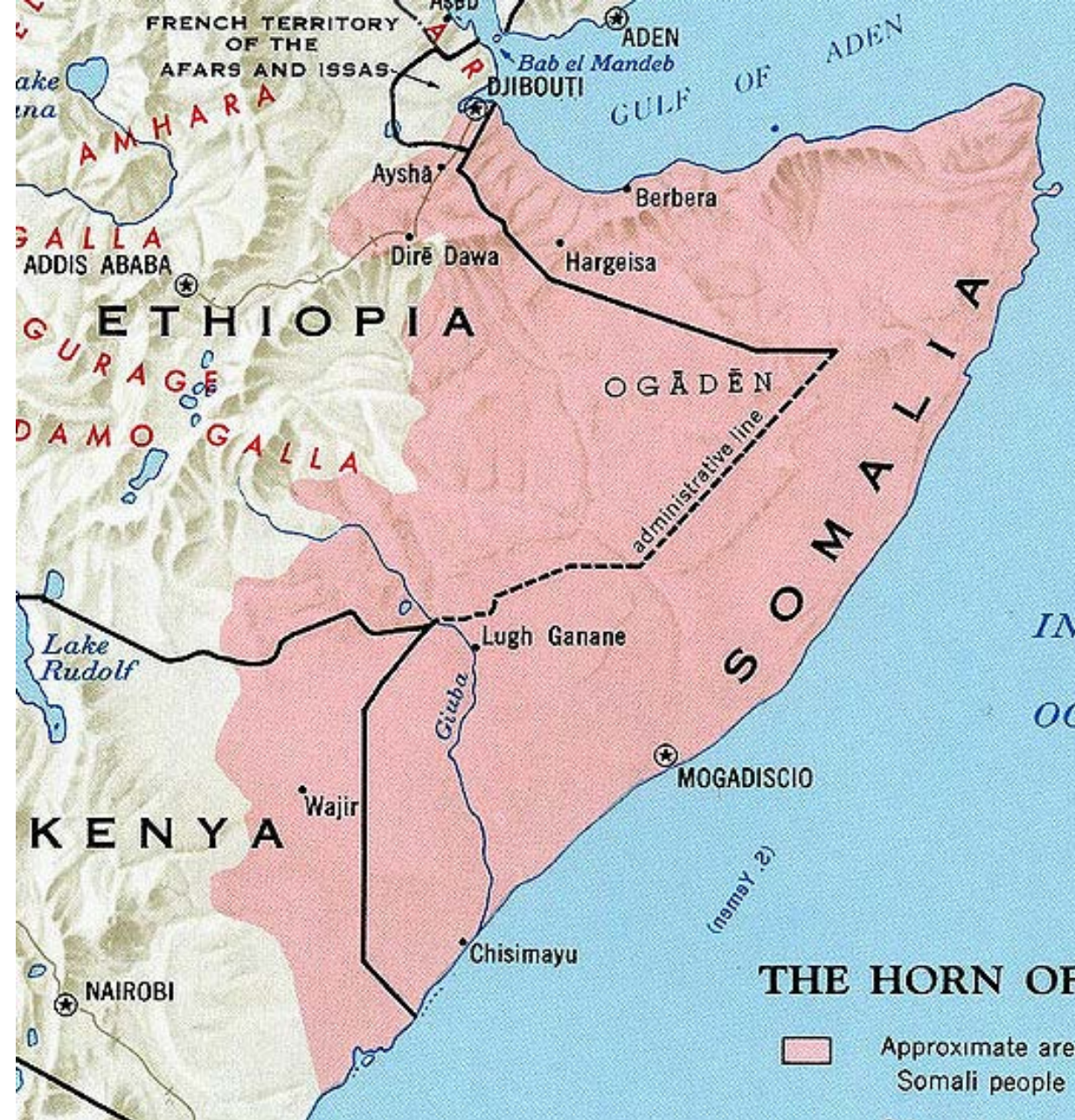
somaliska år 1-12,
engelska på unviersiteten

Djibouti

mest franska, lite arabiska,
ingen somaliska

Kenya

lite somaliska i lågstadiet
annars engelska, swahili

Hur många talar somaliska i världen?

Djibouti

c:a 0,5 milj.

c:a 25 miljoner

Etiopien

c:a 6–7 milj.

Somalia (m. Puntland, Somaliland)

c:a 13-15 milj.

Kenya

c:a 2,5–3 milj.

Övriga världen

c:a 1–2 milj.

Hur många talar somaliska i Sverige?

Statistiska Centralbyrån: drygt 100.000 1% av befolkningen

c:a 66.000 födda i Somalia

c:a 35.000 födda i Sverige med en eller två föräldrar födda i Somalia

Skolverket, läsåret 2017/18:

Barn i grundskolans klass 1-9

2% av skolbarnen

c:a 21.000

näst störst efter arabiskan

Barn som deltar i modersmålsundervisning

c:a 16.000 (77%)

högst deltagande av alla språk

De största språken i Afrika

1. arabiska (över 300 milj.)
2. swahili (över 50 milj.)
3. hausa (över 40 milj.)
4. oromo (omkring 30 milj.)
4. yoruba (omkring 30 milj.)
6. igbo (omkring 25 milj.)
6. fula (omkring 25 milj.)
6. amhariska (omkring 25 milj.)
9. somaliska (ca 22-25 milj.)
10. malagassiska (nästan 20 milj.)

Somaliskan – ett stort språk!

- c:a 10:e största i Afrika (av c:a 2.100 språk)
- c:a 70:e största i världen (av c:a 7.000 språk)

Svenskan

- c:a 100:e största i världen.

Ett afro-asiatiskt språk

Kusjitiska:

Oromo, Somaliska, Sidamo,
Afar...

Semitiska:

Arabiska, Hebreiska, Amhariska,
Tigrinska...

Tchadspråk:

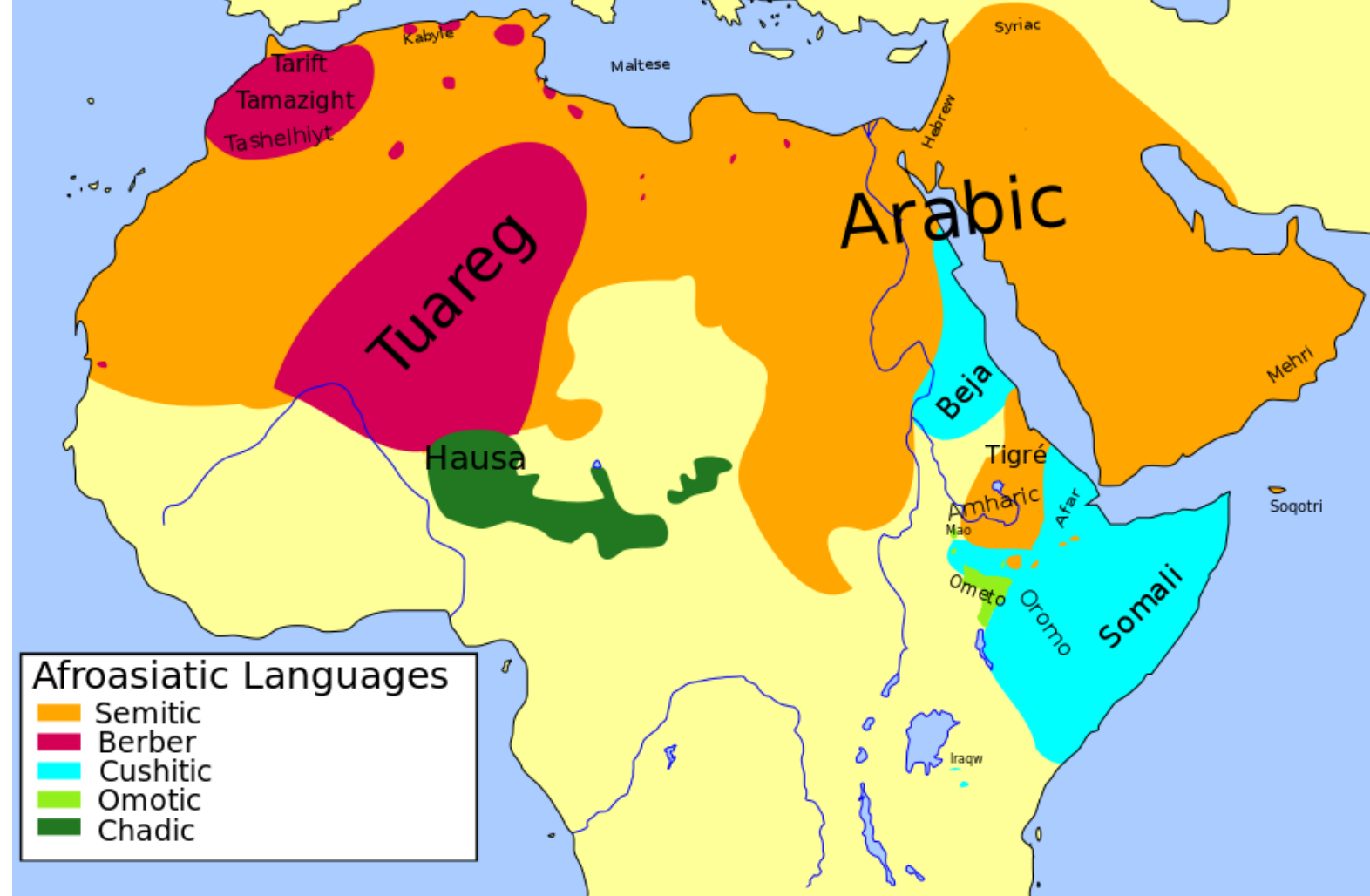
Hausa...

Omotiska

Berberspråk

† Egyptiska:

Koptiska...

Ett kusjitiskt språk

Oromo, c:a 30 miljoner

Somaliska, c:a 25 miljoner

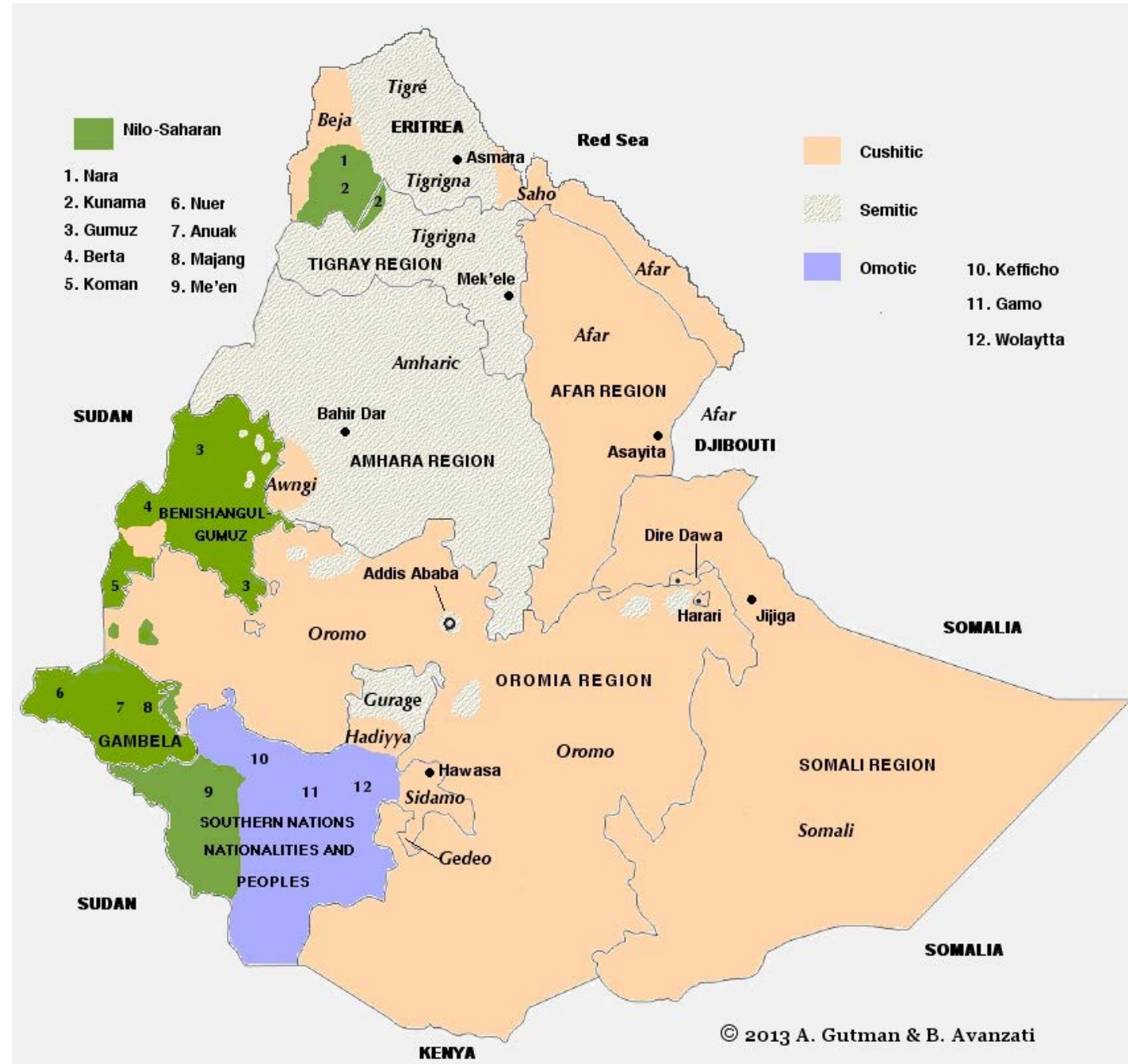
Sidamo, c:a 3 miljoner

Beja, c:a 2 miljoner

Afar, c:a 1,5 miljon

Språk i Etiopien

Somaliska dialekter

- Maxaatiri (Northern Somali)
 - Banadir
- Maay
- Digil
- Ashraf ...

Små skillnader mellan dialekterna i de områden som bebos av nomader.

Större skillnader kring floderna söder om Mogadishu där befolkningen är mera bofast.

Källa: Wikimedia Commons, Author: Klz55

Regional variation inom standardspråket

Skillnader inom – **uttal**, t.ex.

j uttalas som eng. **J**ane / **ch**ain

– **ljudsystem**, t.ex.

/dh/ ~ /r/ inuti ord

/kh/ ~ /q/

/n/ ~ / /

/o/ ~ /a/ i slutet av ord

tid**h**i/tiri 'du/hon sa'

wak**h**ti/waq**q**ti 'tid'

min**d**i / middi 'kniv'

daan**y**eer / daayeer 'apa'

Sahra / Sahro

Regional variation inom standardspråket

Skillnader inom – **uttal**, t.ex.

r uttalas olika i Malmö, Skara, Göteborg och Stockholm

– **ljudsystem**, t.ex.

vokallängd

[mo:ln] / [mol:n]

/t/ ~ / /

bordet / [borde]

/or/ ~ /er/ i plural

kronor / [kroner]

Svensk stavning mer standardiserad, bortser från det faktiska uttalet.

Regional variation inom standardspråket

Skillnader inom

- böjning: akhrisaa / akhridaa.
'du/hon skriver'
- satsbyggnad: Muu/Ma arki karo, Miyuu/Ma arki karaa?
'Han kan inte se, Kan han se?'
- ordföljd: Waxaan rabaa in uusan.../ in aanu...
'Jag vill att han inte / att inte han...'
- ordförråd: bisad, mukulaal, yaanyuur, dinnad, basho, durmad
'katt'

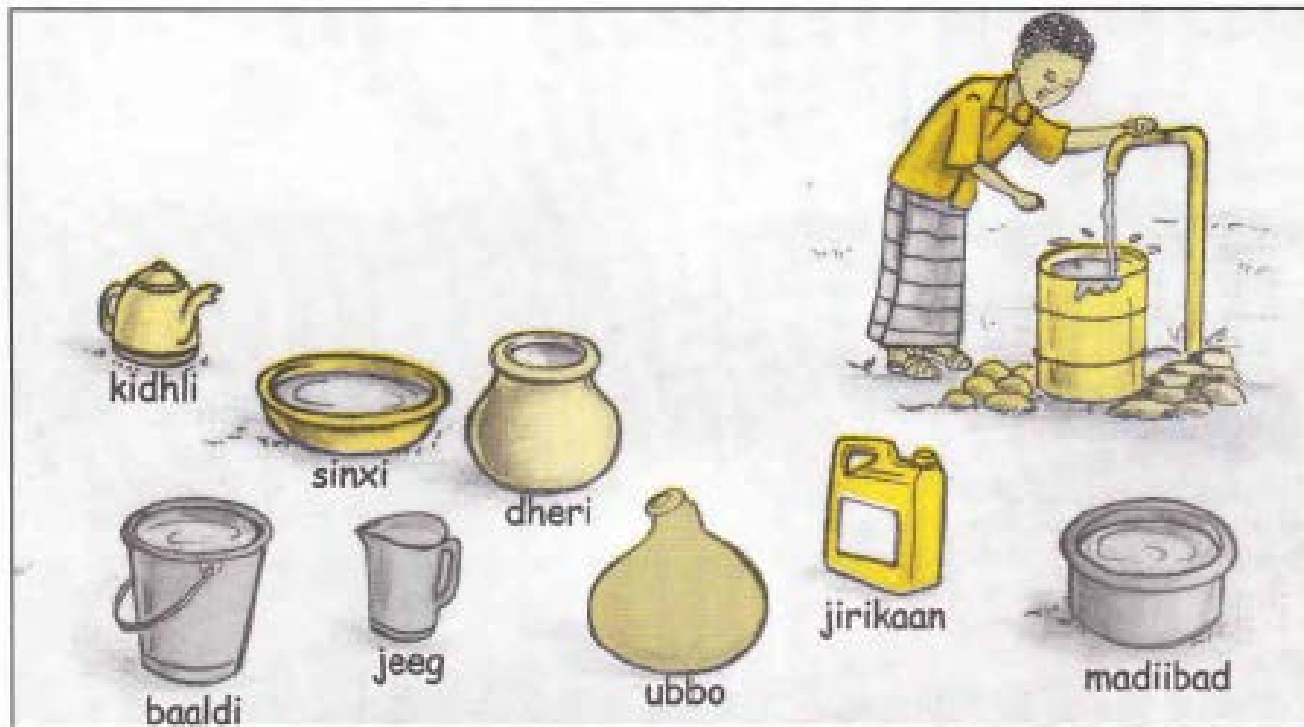
Regional variation inom standardspråket

Skillnader inom

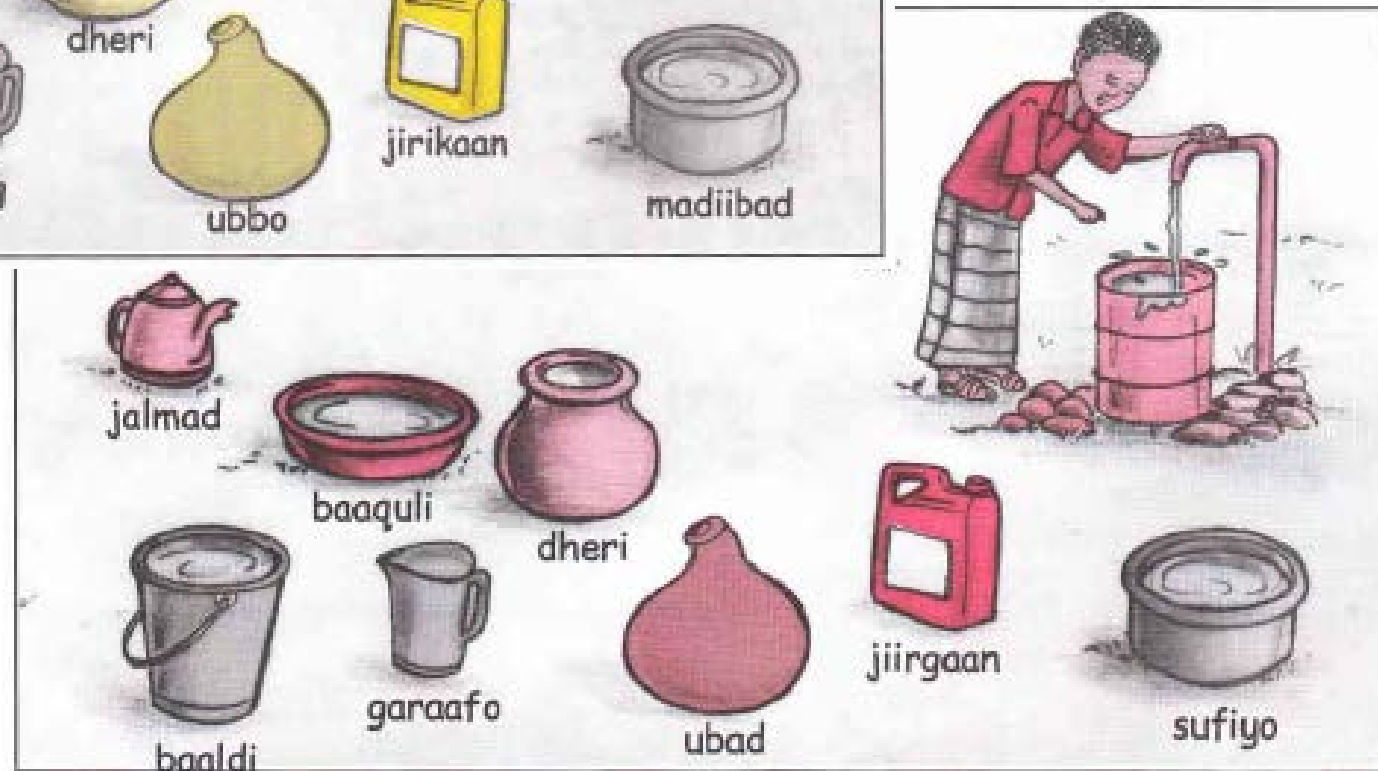
- böjning: har gett / givit, en/ett test, en/ett poäng
- satsbyggnad: denna bil / denna bilen / den här bilen
- ordföljd: Jag känner inte dig / dig inte.
- ordförråd: stekpanna/stekjärn, mot/trafikplats, barkis/franska

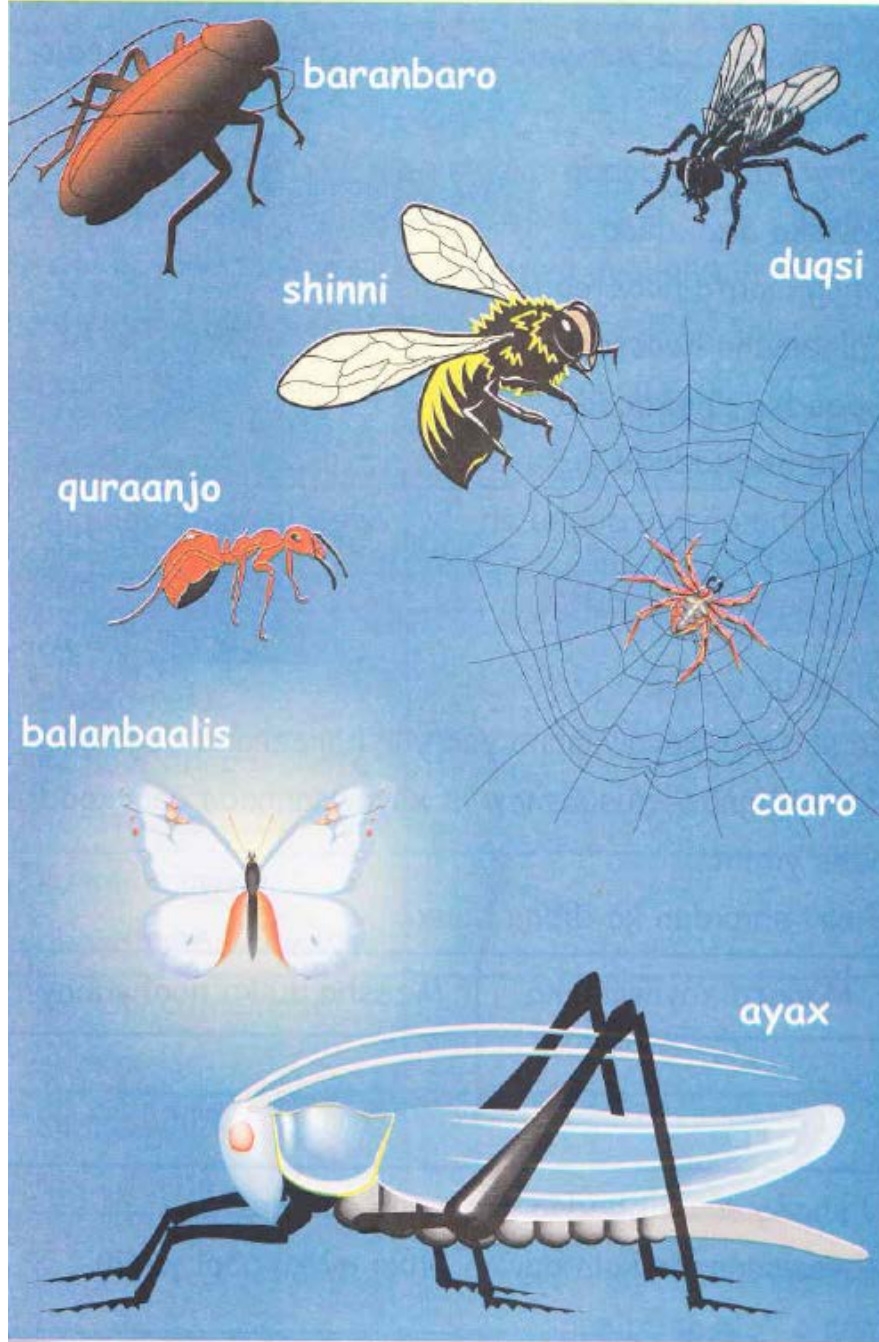
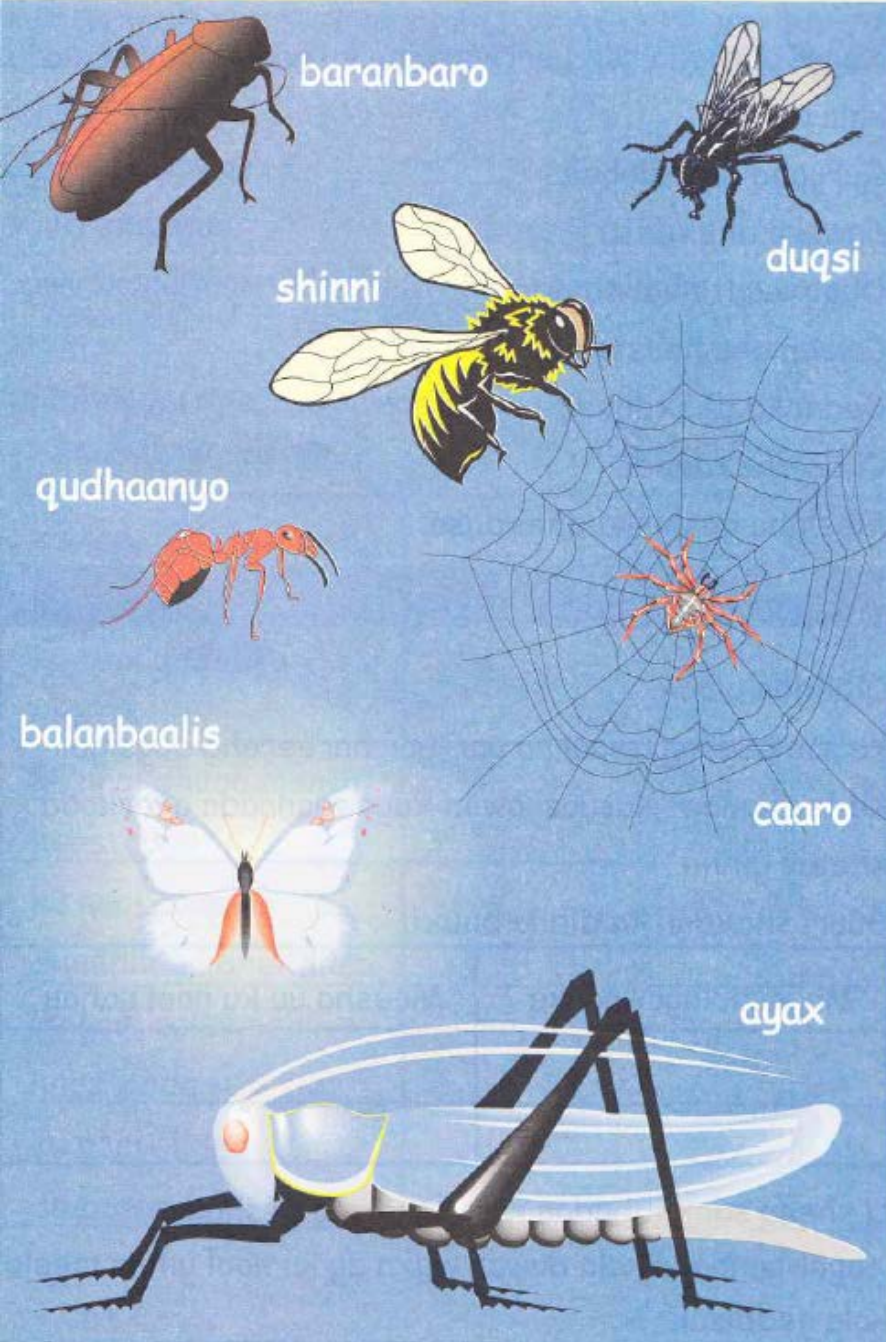
Mera regionalt ordförråd

fisk	kalluun	mallaay
titta	eeg	fiiri
Var?	Xaggee, halkee, meeshee, meelma	
År	sano	jir
Ägg	beed	ukun
Kittel	kildhi, kirli	jalamad
Röd	Cas	Guduud
Grön	Akhdaar	Cagaar
Gul	Hurdi	Jaalle

ur Matte, åk 2 (2001: 126)
Hargeysa
resp.
Mogadishu

ur NO, åk 2 (2001: 23),
Hargeysa resp. Mogadishu

T. Fiiri qaababkan oo iskaa u sawir kuwo ka weyn.

saddexagalo

laydiyo

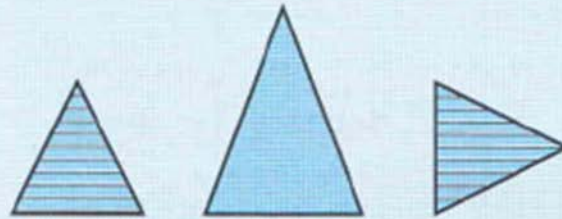

labajibbaaranayaal

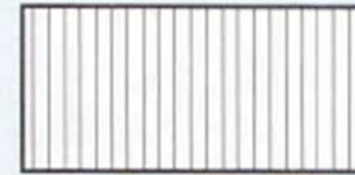

T. Egg qaababkan oo iskaa u sawir kuwo ka weyn.

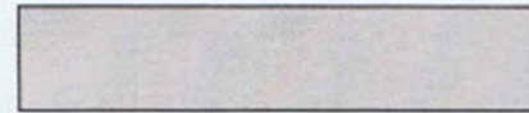
saddexagalo

laydiyo

labajibbaaranayaal

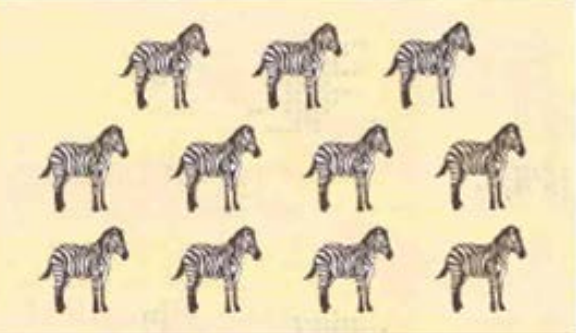

ur Matte, åk 2 (2001: 47)
Mogadishu
resp.
Hargeysa

Matte, åk 1, Mogadishu resp. Hargeysa

	11	toban iyo kow
	12	toban iyo laba
	13	toban iyo saddex

(Xisaab 1, Mogadishu, 2001)

	11	kow iyo toban
	12	laba iyo toban
	13	saddex iyo toban

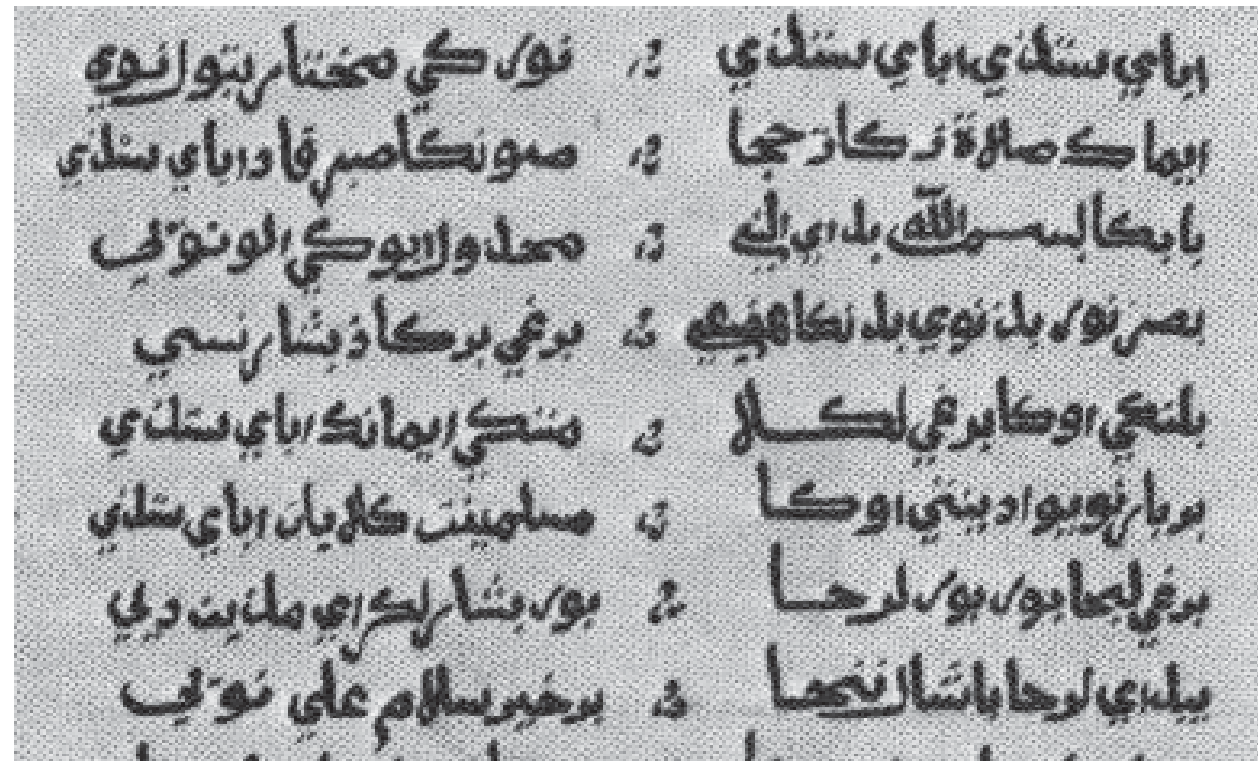
(Xisaab 1, Hargeisa, 2001)

Tiro		Qiima - Rugeed	
Astiro	Erayo	Tobnaad	Koowaad
36	Soddon iyo lix	3	6
47		4	7
93			
		5	6
	Siddeetan iyo afar		

Matte, åk 2 (Jigjiga 2011)

De äldsta bevarade texterna

- c:a 150 år gamla, från senare delen av 1800-talet
- Somalier skrev med arabiska bokstäver

De äldsta bevarade texterna

- c:a 150 år gamla, från senare delen av 1800-talet
- Europeiska språkvetare skrev med latinska bokstäver

2. Ninba gabað leha magaaïso Walákaded. Afar nin ba u timid nimanki ba yiði " gabaðda na si," wahu yiði " gabaðda ma nin ba donaiya musse gidigen wa donaisán ?" kí kale ba yiði " ninba gonidisa yu donaiya" wahu yiði " anigo bisha rajal dehe aiyán gabaðda idin so diraiya" ninba u eshai " haurársan," issna wahu u eshai " ninba mahu holo haista" ninba yiði " anigo rihyo aiyán haista" kikale na wahu yiði " loh bán haista" kikale na wahu yiði " gel bán haista" kikale na wahu yiði " idán haista." Kolkásai ka tagen. Wahai kala mañnadán ba bishi rajal ðehe aiyu gabaðdi abahed

Den första somaliska grammatikboken

- Bombay 1880
- 181 sidor

A GRAMMAR
OF
THE SOMALI LANGUAGE;
TOGETHER WITH
A SHORT HISTORICAL NOTICE,
AND
A FEW EXERCISES FOR BEGINNERS;
CONCLUDING WITH
AN ENGLISH-SOMALI
AND
SOMALI-ENGLISH VOCABULARY.

BY
CAPTAIN FRED. M. HUNTER,
BOMBAY STAFF CORPS,
ASSISTANT POLITICAL RESIDENT, ADEN,
F.R.G.S., Z.S.L. (CORRESPONDING MEMBER),
AND F.R.A.S. (BOMBAY BRANCH).

Bombay:
PRINTED AT THE
EDUCATION SOCIETY'S PRESS, BYCULLA.
1880.

Den första somaliska ordboken

London 1897

301 sidor

[Läs som PDF](#)

SOMALI-ENGLISH
AND
ENGLISH-SOMALI
DICTIONARY.

BY

REV. FR. EVANGELIST DE LARAJASSE,

MISS. APOST. ORD. SS. FRANCISCI CAP. PROVINCIÆ LUĞDUNENSIS ALUMNUS.

LONDON:

KEGAN PAUL, TRENCH, TRÜBNER & CO., LTD.,
PATERNOSTER HOUSE, CHABING CROSS ROAD.

1897

Unik somalisk skrift

OS&Y7SOSYS YAAAY9 YG TSY7 190.

YSMG HS 590 SY HAYN TWT&S m Nm

“Osmania”

892&S8 09797&S 890S 58&S SJ. YSMG

lanserades 1922

HS 590 SY HAYN 92 NS YS092 m NNS

5AN 92 92A HS S7H9HS792, m YSM

T&N&8&S S5S YSM 9N9N&S. YSMG

HSNm HS 590 SY HAYN 89&92

Y&82 m 890&0 SY92 Nm&A NY7N.

De första somaliska radiosändningarna

- Mogadishu & Hargeysa 1941

Den första somaliska tidningssidan

- Mogadishu 2 mars 1957

Den första somaliska språkkommissionen

Tillsattes av regeringen efter självständigheten sommaren 1960.

Arbetade december 1960 till maj 1961

Föreslog latinsk skrift av främst ekonomiska skäl

Inget hände

[Läs deras rapport som PDF](#)

Shire Jama Ahmed

Medlem i kommissionen
Eldsjäl för latinsk skrift

Publicerade själv

- en bok (1965),
- sex nummer av en tidskrift (1966-67)

[Läs tidskriften som PDF](#)

IFTIINKA - AQOONTA
(LIGHT of EDUCATION)

AFFAR IYO TOBNAADLE
(FORTNIGHTLY)

WAKIILKA MAAMULA

QORAHA
Shire Jaamac Axmed

Ahmed

MUQDISHOW

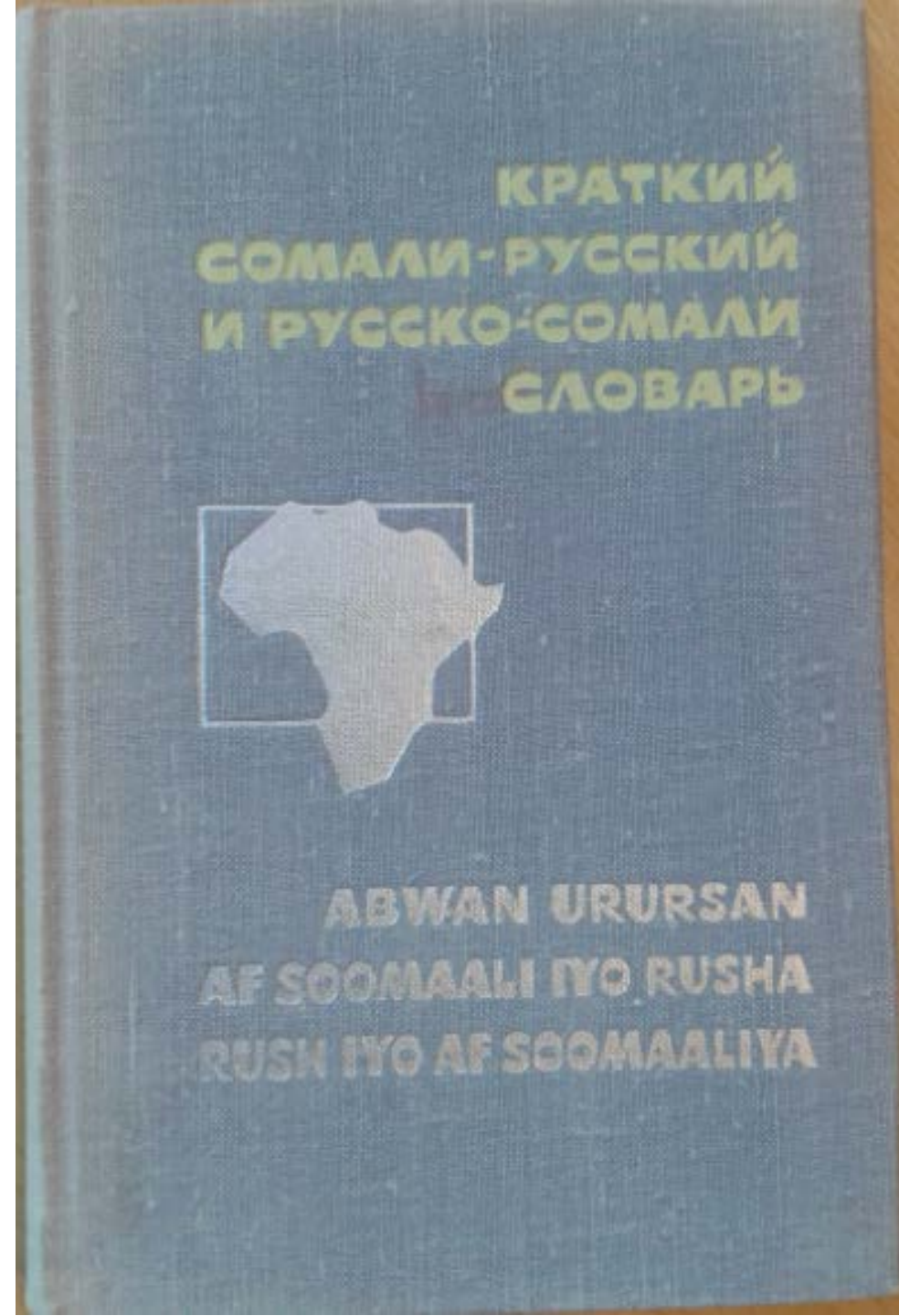
Första ordboken

Med dagens stavning

Moskva 1969

319 sid.

[Ordboken som PDF](#)

Första grammatikboken

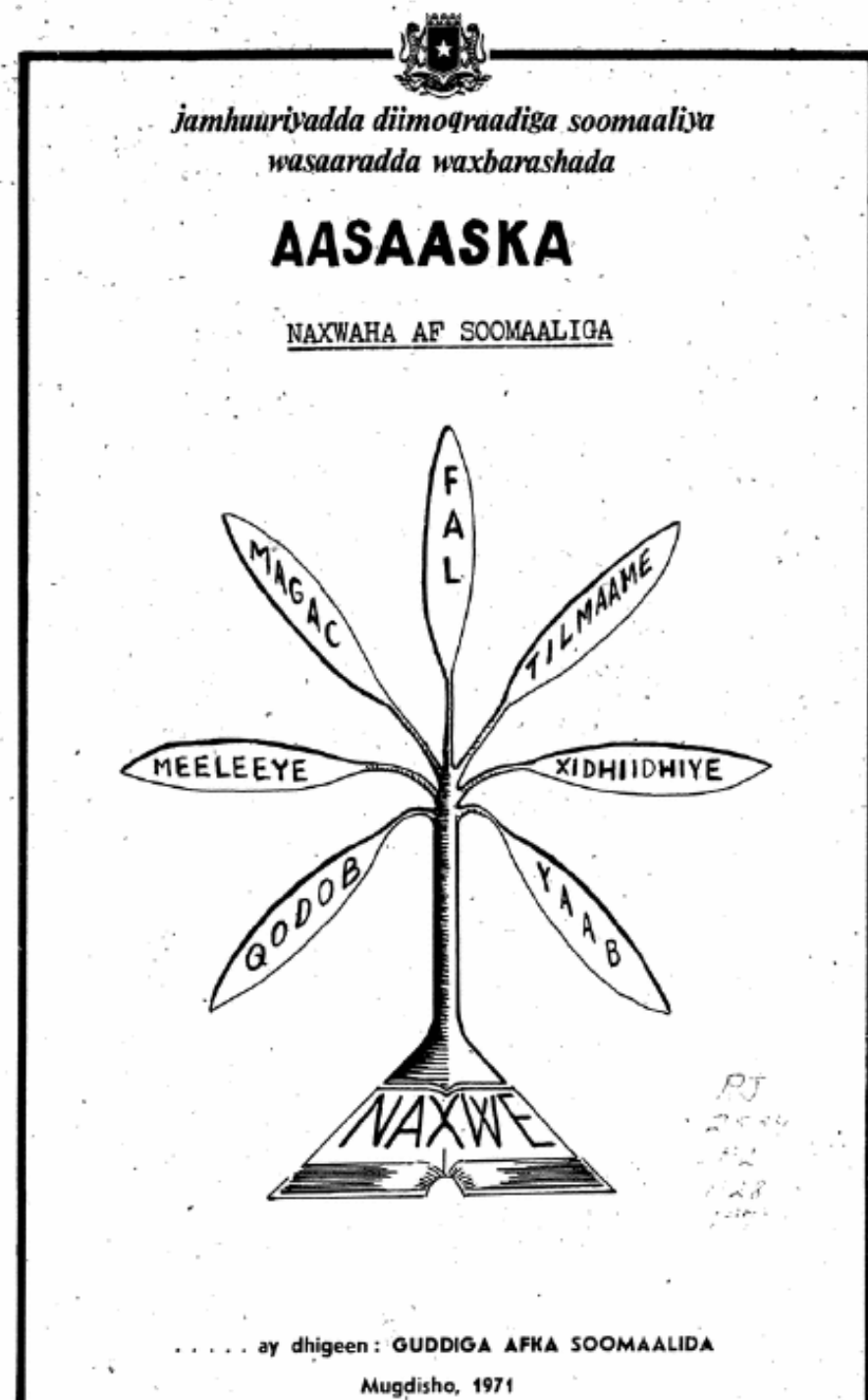
Helt på somaliska

Mogadishu 1971

46 sid.

[Första upplagan 1971 som PDF](#)

[Andra upplagan 1973 som PDF](#)

Somaliskan blir officiellt språk

Regeringsbeslut oktober 1972

Införande som myndighetsspråk januari 1973

Införande som skolspråk successivt

Läroboksproduktionen styrde

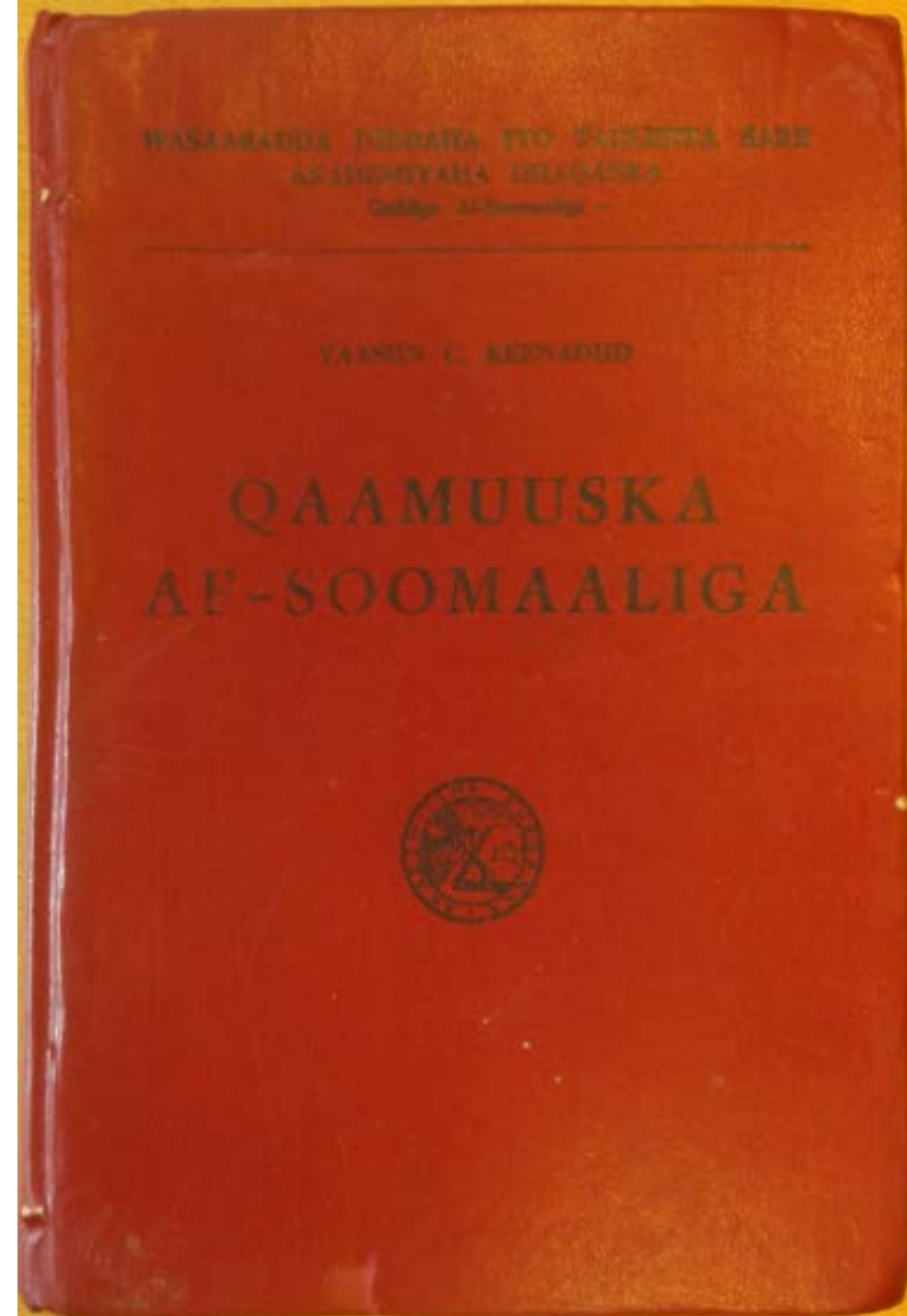
C:a 1978 fanns böcker även för gymnasiet.

Första ordboken

Helt på somaliska

Mogadishu 1976

[Ordboken som PDF](#)

Två moderna standardverk

av

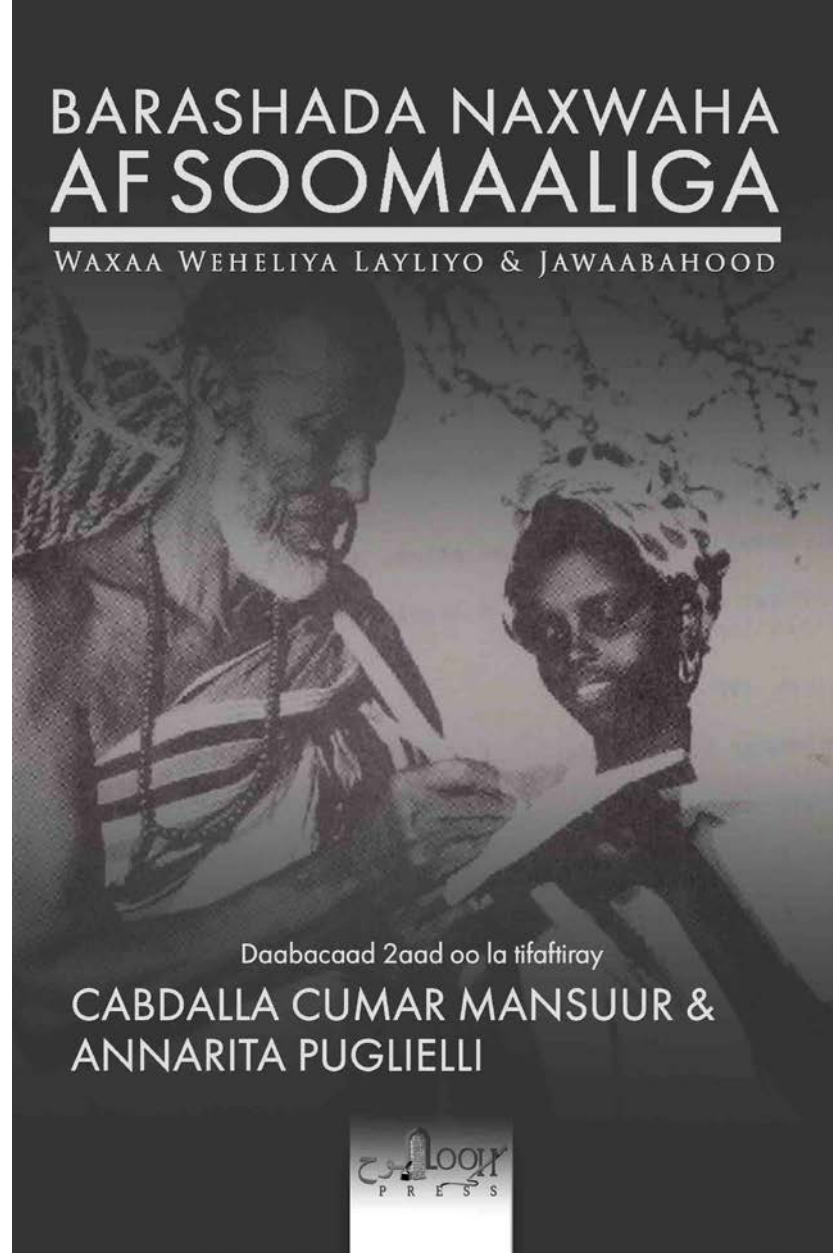
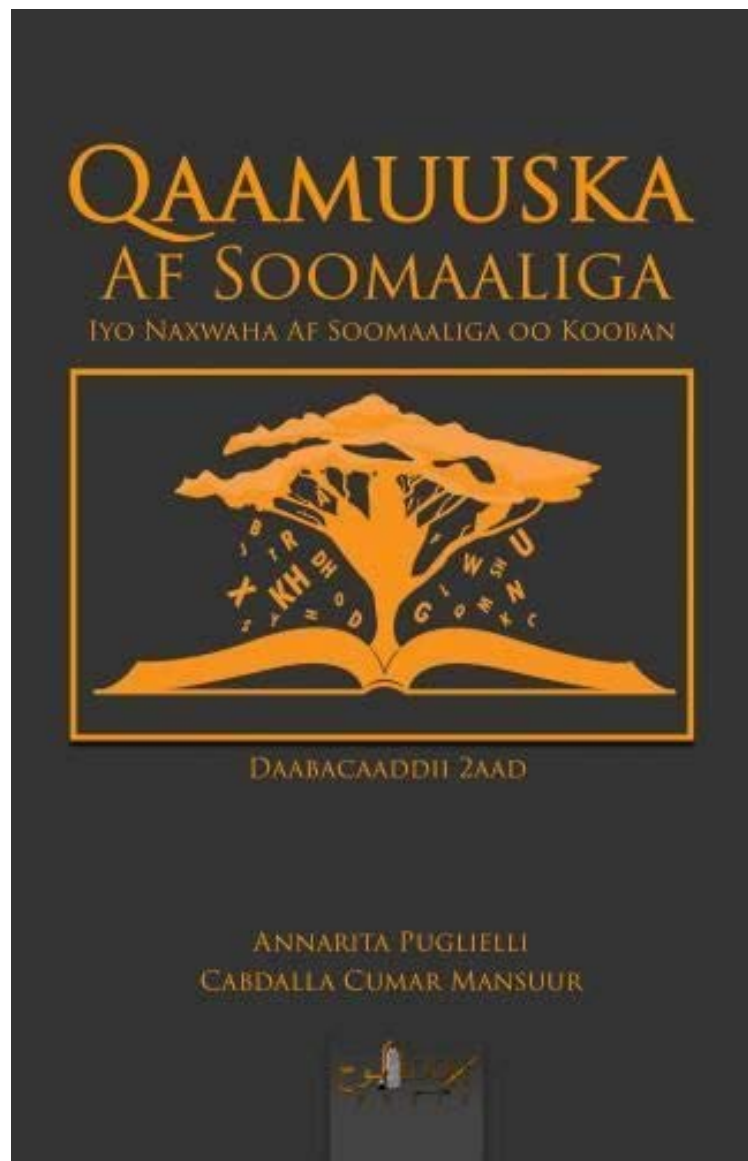
Mansuur & Puglielli

utgivare

Looh Press

[Läs som PDF](#)

Morgan Nilsson, Göteborgs universitet

[Läs som PDF](#)

Bild 37

3 somaliska korpusar

Länk till Korp

50 korpusar valda (alla) — 18,87M av 18,87M token

Språk
BANKEN

buug

Enkel Utökad Avancerad Jämförelse

buug

Sök

i följd och även som förled efterled och skiftlägesoberoende

KWIC: träffar per sida: 25

sortera inom korpus på: förekomst

Statistik: sammanställ på: ord

Visa statistik

KWIC

Statistik

Antal träffar: 1 187

« < 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 ... > » Gå till sida av 48 Visa kontext

AF SOOMAALI 1971-79 (stödjer ej utökad kontext)

Cali buug buu miiska dul dhigayaa.

LAYLI I. Erayadan weedho fudud ku isticmaal, dugsi macalin qalin miis kursi akhris buug.

Immisa buug baad haysataa?

Buug la'aani nama hayso.

Buug baa miiska saaran.

Falsafadda kacaanka Soomaaliyeed ... Buug 4.

Diiwaanka Sayid Maxamed ... Buug 5.

Naxwaha Af Soomaaliga ... Buug 6.

Si «Habka Erayada» loo garto, loona raaco waxa la diyaariyey buug ku magacaaban «Tusaalaha Baraha», kaasoo la filayo barahu inuu ka helo tusaalooyin waxta

A bare - sabuurad kursi • miis b - e uu - m - ii erayadan qor, akhrina: bar - bad - bed - buur bun - buul - buug daf - ul - sur - il - af - far lug - kuul - luul - nal - naag rag - bal - qab - mar - mid miir - miq - lid - i

DUGSIGA buug - laabis aa erayadan qor, akhrina: ad, aad - aar - aan aas - laan - baal baad - baan - faas qalin •

kursi - miis erayga fasalka xarafka bare - sabuurad laabis - buug qalin - khad Layli: Arday waliba ha dhigo lix eray isagoo isticmaalaya xarfaha kor ku qoran.

- dhagaxyada Shabeel - shabeelka Shabeelka Shabeellada Layli: Ka samee koox magacyadan: (1) Buug - buugga; (2) Jid - jidka; (3) Wan - wanka; (4) Jiir - jiirka (5) Miis - miiska (6) Nal - nall

Akhri: Anigu buug waavey Annagu buug baan weyne Ivadu buug bay weydey Ivadu buug baannu waaveen

Korpus

Af Soomaali 1971-79

Textattribut

titel: Af Soomaali, Fasalka kowaad

källa:

<http://purl.dlib.indiana.edu/...ner/VAA3404>

författare: [tom]

utgivare: Wasaaradda Waxbarashada, Xarunta Waxbarashada Dadka Waaweyn

plats: [tom]

år: 1979

sida: 7

sidkälla:

<http://webapp1.dlib.indiana.edu/...page=10>

Ordattribu Bild 38

Ljutförrådet

- Ovanligt många vokalljud
- Några ovanliga konsonanter
- Ovanligt betoningssystem

Vokaler

- 5 bokstäver, 10 ljud (jfr. sv. 9 vokalljud)
- I ung. som isländska i och í
- E ung. som sv. ser och sett
- A ung. som sv. häst och hast
- O ung. som sv. borgar och börjar
- U ung. som sv. mos och mus

Vokallängd

- Alla 10 ljuden förekommer både långa och korta
- Långa vokaler kan vara obetonade, som i finskan, t.ex.

maalín 'dag'

sheekáda 'berättelsen'

Konsonanter

- Finns ej: p, v, z
- Som i svenskan: b, d, f, g, h, k, l, m, n, r, s, t,
- Som i engelskan: j, sh, w, y (t.ex. **Joshua's way**)
- Som i arabiskan: c = ع , kh = خ , q = ق , x = ح , ' = ء
Cali, Caasha, Khadra, Qaasin, Xasan, Israa'iil
- Som i svenskan: dh = rd
dhir 'växt', dhar 'kläder', yidhi/yiri 'han sa'

Betoning

Betoningen uttalas med hög tonhöjd i rösten

- la = man (obestämt subjekt)
- lá = med (preposition)
- ku = dig
- kú = i/på
- búug = en bok
- buúg = flera böcker (inte pl, utan kollektiv form)

Ljudregler

Bara en konsonant + en vokal + en konsonant i en stavelse
iskuul, ayskiriim,

Inte /m/, /t/, /k/, /j/ sist i somaliska ord, i stället /n/, /d/, /g/, /sh/
buug, filin, keeg, wiig, boorash, kaabash, laydh

Inget /p/, /v/, /z/, de ersätts som regel med /b/, /f/, /s/
boolis, koob, fiitamiin, telefishin, Yurub

Engelskt /d/ blir gärna /dh/: Iswiidhan, kabadh, bilaydh

Ordförrådet – Många lånord

Arabiska: moos/muus 'banan', sariir 'säng', subax 'morgon', salaan 'hälsning', albaab 'dörr', xisaab 'matematik', cilmi 'vetenskap', macallin 'lärare', dukaan 'affär', kursi 'stol', waqti 'tid', waddan 'hemland', timir 'dadlar', saxan 'tallrik', baabuur 'bil',

Engelska: tuwaal 'handduk', buluug 'blå', garoon 'plan, fält', shaati 'skjorta',

Italienska: shukumaan 'handduk', shineemo 'bio', koronto 'el', setimaan 'vecka', jalaato 'glass', armaajo 'skåp', okiyaale 'glasögon', bakeeri 'glas'

Europeiska: iskuul, litir, kiilo, telefoon, fiitamiin,

Persiska: miis 'bord', baraf 'is, snö', galaas 'glas', ranji 'färg'

Urdu: baaldi 'hink', gaari 'bil', rooti 'bröd',

Swahili: jiko 'kök', yaambo 'hacka', yaanyo 'tomat', baaquli 'skål'

Amhariska: dooro 'kyckling'

Ordbildning – Många sammansättningar

madax 'huvud' + weyn 'stor' > madaxweyne 'president'

bad 'hav' + weyn 'stor' > badweyn 'ocean'

libaax 'lejon' + bad 'hav' + eed > libaaxbadeed 'haj'

cilmi 'vetenskap' + baar 'undersöker' + e 'person' > cilmibaare 'forskare'

sannad 'år' + dugsi 'skola' + eed > sannaddugsiyeed 'skolår'

marti 'gäst' + qaadaa 'tar' > martiqaadaa 'inviterar'

Ordklasserna

Substantiv många

Adjektiv få

Pronomen få

Verb

Partiklar få

Prepositioner få

Konjunktioner få

Interjektioner

Behövs ej:

Adverb

på ett snabbt sätt

Räkneord

trio, trea, tredje

Substantiven

Två genus:

maskulinum

femininum

Kani waa...

Tani waa...

'Detta är ...'

buug 'en bok'

kab 'en sko'

moos 'en banan'

bisad 'en katt'

Jfr. franska, spanska, svenska dialekter, t.ex.

Hörr ä storn? 'Var är stolen?'

Han står där.

Hörr ä boge? 'Var är boken?'

Ho legger där.

Substantiven

Böjs i	bestämd form	kab	kab ta	'sko	skon'
	plural	kab	kab o	'sko	skor'
	possessiv		kabt eeda	'hennes	sko'
	demonstrativ		kabt an	'den här	skon'

Allt på en gång

kab-a-h-eed-an

'dessa hennes skor'

sko-pl-best-poss-dem

'these shoes of hers'

Kasus: subjekt

Citatform & objekt & adverbial

Subjekt

kabta

‘skon’

kabtu

kabteeda

‘hennes sko’

kabteedu

kabtani

‘den här skon’

kabtani

Tani wa kab.

‘Detta är en sko.’

Kabteedu wa yar tahay.

‘Hennes sko är liten.’

Waxaan rabaa kabteeda.

‘Jag vill ha hennes sko.’

Adjektiv

Böjs nästan inte alls, bara en slags pluralform.

yar	'liten'	yaryar	'små'	
weyn	'stor'	waaweyn	'stora'	(oreg.)
wanaagsan	'bra'	wanwanaagsan	'bra'	

yar	'liten'
ka yar	'liten än' dvs. 'mindre'
ugu yar	'allra liten' dvs. 'minst'

Få adjektiv, så gott som inga adverb

Oftast föredras att beskriva med substantiv

gabar Soomaali ah 'en somalisk flicka'

flicka somalier som-är

buug xiiso badan 'en intressant bok'

bok intresse mycket

Koonfur waa kulayl. 'I söder är det varmt.'

söder är värme

Verb

Böjs i

person	heesaa <i>han sjunger</i>	heestaa <i>hon sjunger</i>	heesaan <i>de sjunger</i>
tempus	heesaa <i>han sjunger</i>	heesay <i>han sjöng</i>	heesi doonaa <i>han kommer sjunga</i>
aspekt	heesay <i>he sang</i>	heesayay <i>was singing</i>	heesi jiray <i>han brukade sjunga</i>
modus	heesaa <i>sjunger</i>	heeso konjunktiv	hees <i>sjung!</i>

Satsbyggnad el. Syntax

I svenskan finns nästan alltid:

- **Subjekt + Predikat**
Yeele + Khabar

- Hon springer.
- Katten sover.
- Barnen äter.
- Bilen stannar.
- Snön faller.
- Det regnar.

Samma på somaliska?

- Hon springer (subjekt + predikat)
- Way ordaysaa.
 - Vad är "way" för ett ord?

Way – en sammandragning / kontraktion

- Egentligen två ord:
en sammandragning av **waa + ay**

Hon springer. **Way** ordaysaa. = **Waa ay** ordaysaa.

- Sammandragningar är **mycket vanliga** i somaliskan.
- Sammandragningar (kontraktioner) är vanliga i andra språk också.

I would like to eat.

I'd like to eat

Vi **var inte** hemma.

[Vi **va'nte** hemma.]

Waa ...

- Hon springer. Han springer.
- **Waa** ay ordaysaa. **Waa** uu ordayaa.

- Alltså **tre ord** på somaliska!
- ay = 'hon', uu = 'han'
- Men vad betyder "waa"?

Satspartikel – Qurub weereed

- ”**Waa**” berättar att satsen innehåller ett **påstående**.
Man vill berätta om en händelse och säga att den är verklig.
- Om man vill berätta att något **inte** är verklig använder man i stället satspartikeln ”**ma**”:
 - Waa (ay) ordaysaa. Hon springer.
 - Ma (ay) ordayso. Hon springer inte.

Svenska: substantiv **eller** pronomenen

Hon springer.

Sahra springer.

Den springer.

Katten springer.

- Subjektspronomen:

la 'man'

aan 'jag/vi'

aad 'du/ni'

uu 'han, den, det'

ay 'hon, den, det, de'

aannu 'vi (exkl. du/ni)'

aynu 'vi (inkl. du/ni)'

aydin 'ni'

Somaliska: substantiv **och** pronomen

- Svenskan använder **pronomen eller substantiv** som subjekt.
- **Hon** springer. **Sahra** springer. **Katten** springer.
- Somaliskan har **nästan alltid ett pronomen** som subjekt, även när det finns ett substantiv som är subjekt.
- **Way** ordaysaa. Waa **ay** ordaysaa.
- **Sahra way** ordaysaa. **Sahra waa ay** ordaysaa.
 - (Svenskt talspråk: Sahra hon springer.)
- **Bisaddu way** ordaysaa. **Bisaddu waa ay** ordaysaa.
 - (Svenskt talspråk: Katten den sover.)

Sammanfattning

I somaliskan finns nästan alltid:

- (Subjekt +) **Satspartikel + Subjekt** + Predikat
- (Yeele +) **Qurub weereed + Yeele** + Khabar

- **Waa ay** ordaysaa. 'Hon springer.'
dekl. hon springer
- Iyadu **waa ay** ordaysaa. 'HON springer.'
hon dekl. hon springer
- Bisaddu **waa ay** ordaysaa. 'Katten springer.'
katten dekl. hon springer

Olika satspartiklar

Satspartiklar som anger **typen av sats**

waa – jakat (positivt) påstående

ma – nekat (negativt) påstående

ma – jakad (positiv) fråga jfr. fi. -ko/-kö, ry. li, po. czy, fr. est-ce que

ingen – uppmaning

ha – nekad uppmaning, förbud, varning 'låt bli att'

och några andra...

Waa cuntaa.	Ma cunto.	Ma cuntaa?	Cun	Ha cunin.
'Hon äter.	Hon äter inte.	Äter hon?	Ät.	Låt bli att äta.

Prepositioner

anger en relation mellan två ord, ofta ett verb och ett substantiv.

svenska prep., bl.a. **i, på, från, till, med, ur, av, för...**

somaliska prep., bara: **u, ku, ka, la**

- Placering
 - i svenskan: framför substantivet
 - i somaliskan: framför verbet

Waxaan ku noolahay Göteborg. 'Jag bor i Göteborg.'

jag i bor Göteborg

Huvudord + bestämning

Alltid huvudordet först och bestämningen därefter.

- **Subax walba** iyadu waxay aaddaa dugsiga.
morgon varje hon hon går skolan
- Dabadeed waxay gashataa **dharkeeda dugsiga**.
Sedan hon tar-på kläder-hennes skolan
- **Bisadda yari** waxay raadinaysaa hooyadeed.
Katten liten hon letar/söker mamma-hennes

Huvudverb + hjälpverb

Dharkeeda waxa **qabsan kara** dab. 'Hennes kläder kan ta eld.'
kläder-hennes ta kan eld.

Relativa bisatser

Somaliskan har inget ord motsvarande 'som'

- Dawacadii waxay aragtay **tuke** (hilib afka ku haysta).
räven hon såg korp köttbit munnen i håller
'Räven såg en korp som hade en bit kött i munnen.'
- **Ninkii** (Xamar ka yimid) baa buuggan keenay.
mannen Mogadishu från kom den-här-boken hade-med
'Mannen som kom från Mogadishu hade med sig den här boken.'

Språkliga resurser

- [GU:s lärplattform GUL](#)
- [YouTube: Hur funkar somaliskan?](#)
- [Språkbankens somaliska korpus](#)
- [Somali Web Corpus](#)
- [Somali Corpus](#)
- [Archivio Somalia](#) - Università Roma Tre
- [Digital Somali Library](#) - University of Indiana
- [Somaliska samlingar](#) - Göteborgs universitet

Distribution

- <http://shabeelebookshop.se/> Gårdstens centrum
vid Hagabion i Göteborg
- <https://www.khbooks.se/> Stockholm
- <http://www.scansom.com/> Stockholm
- <http://www.iftiinka-aqoonta.com/> Storbritannien
- <http://www.loohpress.com/>
- <https://www.adlibris.com/se>
- <https://www.bokus.com/>

Bokmässor 2018

Hargeysa, 11:e årgången

- <https://twitter.com/hibf>

Mogadishu, 4:e årgången

- <https://www.facebook.com/MogBookFair/>
- <https://twitter.com/mogbf>

Garowe, 4:e årgången

- <https://www.facebook.com/GaroweBookFair/>
- <https://twitter.com/garowebookfair>